

**Проектно предложение по процедура BG05SFOP001-2.021
с НАИМЕНОВАНИЕ:**

**„Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и
мониторинг на политики и законодателство“**

Бенефициент: Конфедерацията на независимите синдикати в България

ЦЕЛ:

Повишаване на ефективността на работническото участие, информирането и реализирането на общинската политика в областта на екологията и опазването на околната среда.

ОПИСАНИЕ:

Натрупаният огромен обем научни доказателства откроява кардиналните изменения, които ще настъпят както на глобално, така и на регионално ниво, поради промени в климата. В същото време изследванията на Европейските синдикални организации показват, че щетите, свързани с климатичните промени, ще повлияят негативно на икономическия растеж, производителността на труда, БВП и условията на труд. Локалното замърсяване на въздуха, водата, почвата и други форми на влошаване на околната среда влияят негативно на здравето, доходите, сигурността на работните места, както и на производителността на труда. Това отрицателното въздействие може да бъде намалено чрез приемането на конкретни мерки, предназначени да адаптират условията, заетите и гражданите към променящата се среда, в помощ на изпълнението на целите на Парижкото споразумение.

В България обаче, няма интегрирана рамка за устойчиво развитие на регионално и национално ниво, която да отговаря на екологичните предизвикателства и в същото време значително да допринесе за справяне с икономическите и социалните проблеми. За да могат процесите да се случат последователно и навременно и в същото време да имат устойчив и ефективен характер, принос ще има включването на работниците и служителите, които са пряко заинтересовани преходът към зелена икономика да бъде справедлив. За това ще помогне повишаването на осведомеността за здравето, екологичните аспекти и икономическия потенциал на действията за борба с изменението на климата. В страната ни отсъства обективен обществен диалог по темата, което води до липса на разбиране за предприетите от ЕС стъпки за постигане на климатична неутралност. Всичко това забавя процесите по изпълнение на Зеления план на Европа и поставя страната ни в риск да се провали осъществяването на справедлива и ефективна трансформация, която да носи ползи за националната икономика. Това от своя страна намалява възможността за навременна адаптация на регионите към съвременните модели на развитие, които да носят както икономически и екологични ползи, така и подобряване на здравния статус на местното население. Устойчивото развитие изисква промени в разбирането на гражданите и това може да бъде подпомогнато чрез включването на синдикалните структури и техния актив. Чрез ежедневната си работа по отстояване на традиционните права на работниците и служителите чрез социалния диалог и колективното договаряне и насърчаването на достойния труд и правата на работещите хора, синдикатите започват да играят важна роля за постигането на целите за устойчиво развитие. Като малки местни общности те имат възможността да станат двигател на промените, а действията им ще доведат до мултиплициран ефект на ползите за гражданите и на местно, и на регионално ниво.

Всеки град трябва да има своя програма за действие, с която да осигури преминаването от замърсяваща към зелена икономика, с гарантирани ползи за здравето на хората, включително по-дълъг живот. В община Габрово има над 300 големи и средни предприятия. "Екологизирането" на тези производства ще се отрази на регионално ниво като спомогне за създаването на повече зелени работни места и намали значително замърсителите и потребяването на ресурси. Политиките, които позволяват предприятията успешно да преминат към по-екологично функциониране, са свързани с икономически стимули за използването на иновациите в областта на възобновяемите източници на енергия, въвеждане на принципите на кръговата икономика с цел пестене на ресурси, програми за умения и др. Преходът към модели на по-зелено функциониране на самите администрации чрез въвеждане на мерки в областта на управлението на отпадъците, мониторинг на качеството на въздуха в сградите, насърчаването алтернативните модели на мобилност на служителите и работниците и др. ще доведе до директни екологични и здравни ползи. Всичко това може да компенсира нарастващите разходи за енергия и суровини и да подобри екологичната среда на града. Начинът за постигане на устойчива адаптация е институционалните и политическите инструменти, приети за насърчаване на мерките за достоен труд, да допълват мерките за постигане на устойчива икономика на местно ниво с ниско съдържание на въглерод и икономия на ресурси.

Начин на изпълнение:

Като основен социален партньор, синдикалните организации могат да играят ключова роля в националната, регионалната и местната зелена икономическа трансформация. Чрез провеждане на консултации, обществени обсъждания и информационна кампания ще повишим осведомеността на регионалните представители на заетите лица и членовете на КУТ и ГУТ относно: изменението на климата, въздействието върху здравето и икономиката, въздействието на ежедневните ни дейности върху климата, прилагането на екологични политики, прилагането на зелено колективно договаряне, зелените умения, създаването на зелени работни места.

По този начин ще спомогнем за по-задълбочено разбиране на екологичните и здравните проблеми, което ще ни позволи да ангажираме работници и регионални активисти като синдикални екологични представители. Те ще играят важна роля и ще бъдат проактивни при разработването, прилагането и актуализирането на разпоредбите с конкретно екологично съдържание, както на ниво предприятие - чрез колективното договаряне, така и на регионално ниво - чрез участието им в Обществените съвети по екология. Нашите представители по околна среда ще следят въвеждането и спазването на зелените договорености и за включването на устойчивостта като елемент на трудовото законодателство и местните планове за развитие. Представителите на синдиката ще играят ключова роля в насърчаването на ангажираността на служителите и местната общност в инициативите в областта на изменението на климата, енергетиката и околната среда и така ще спомогнат за развитието на добри екологични практики, които ще донесат допълнителни икономически и здравни ползи за населението. Пободен подход има потенциала да стане истински двигател за растежа на общността.

С нашите консултации, обществени обсъждания и информационна кампания планираме:

- Повишаване на осведомеността на заетите лица, в т.ч. местната администрация, по въпросите на околната среда, въздействието върху здравето, изменението на климата и кръговата икономика;

- повишаване на познаването на екологичните политики на общините;
- възможности за разработване на зелени политики на ниво предприятие;
- възможности за имплементиране на зелени практики в общинските политики;
- ангажиране на работници и регионални синдикални активисти като представители на работещите за опазване на околната среда.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ:

- Социално-икономически партньори, както и техните служители - заети лица на отраслово и регионално ниво, членове на комитетите и групите по условия на труд.
- Структури на държавната администрация, органи на държавна власт, общини, както и техните служители

ДЕЙНОСТ

Ще ангажираме работници и регионални синдикални активисти като зелени представители на околната среда. Те ще играят важна роля и ще бъдат проактивни при разработването и прилагането на зелена политика. Нашите представители по околна среда ще спазват и въвеждат зелените договорености и ще допринасят за устойчиво регионално развитие. Нашият проект ще допринесе за подобрена синергия на икономическото развитие, инвестициите, достойната заетост, политиките и целите на социалната защита и околната среда и опазване на здравето на местните общности.

- консултации и обществено обсъждане в гр. Габрово – цел: създаване на работнически представители на околната среда в Габровски регион чрез постигане на задълбочено разбиране на представителите на партньорите в областта на опазването на околната среда, влиянието на факторите на околната среда върху здравето, климатичните изменения и необходимостта от трансформация на енергийните и икономически модели на ниво предприятие и на ниво местна, регионална и национална политика, ползи от промените.
- Изготвяне на експертни доклади на консултантите – цел – представяне по време на консултациите и общественото обсъждане на политики чрез зелени представители
-
- Информационна кампания:
  - Видео заснемане и видео обработка на общественото обсъждане – цел – бъдещо използване в електронния синдикат на КНСБ, с цел използването му за целите на социалния диалог и колективното договаряне на Конфедерацията;
- Изготвяне на Меморандум за сътрудничество с работническите представители на околната среда и Община Габрово – за постигане на обща цел и бъдещи действия;
- Създаване на Съвет за по-устойчиво развитие към Община Габрово – консултативна функция, интегрира действията на работническите представители и планове за развитие на Община Габров

Резултат:

- ✓ Повишена осведоменост и разбиране на регионалните представители на заетите лица по въпросите на околната среда и здравето, кръговата икономика, институционални зелени политики – на ниво предприятие, на местно, регионално и национално ниво;
- ✓ Договаряне в КТД на предприятията обучение на членовете на колектива по опазване на околна среда;
- ✓ КУТ и ГУТ са включени в обученията по околна среда на електронния синдикат;
- ✓ Направени предложения за подобряване на качеството на съществуващите работни места;
- ✓ Насърчено създаване на зелени и достойни работни места;
- ✓ Подпомогната активна интеграция на зелените въпроси като част от социалния диалог;
- ✓ Задълбочено сътрудничество с местните власти за имплементиране на политики в светлината на Зеления курс на Европа;
- ✓ Гарантирано участие на работниците и служителите в екологичните политики и практики;
- ✓ Насърчено устойчиво развитие на равнище предприятие и община;
- ✓ Създадени примери на силни и ефективни системи за социална закрила в прехода;
- ✓ Създаден Съвет за устойчиво развитие към Община Габрово, включващ регионални синдикални представители;
- ✓ Подписан Меморандум с Община Габрово за зелени инициативи;
- ✓ Предприети съвместни действия в местни обществени кампании и дискусии;
- ✓ Даден силен мултиплициращ ефект от дейността – синдикалните представители на околната среда ще интегрират добрите зелени практики сред местната общност;
- ✓ Насърчено индивидуално про-екологично поведение;
- ✓ Включени примери на добра практика за включване на зелени клаузи в социалния диалог и колективното договаряне в дигиталната платформа на електронния синдикат на Конфедерацията на независимите синдикати в България, което ще позволи разпространяване на инициативата в други браншове в страната;
- ✓ Получени конкретни здравни ползи от въвеждането на екологични практики на ниво предприятие, местно и регионално ниво;
- ✓ Подобрена екологична устойчивост на различни нива.

Официален партньор: Община Габрово

Лектори:

- д-р Александър Симидчиев, председател на Сдружение „Въздух за здраве“ - „Здравни ефекти от замърсяването на околната среда“;
- Георги Стефанов – експерт „Климат и Енергия“ към Световния фонд за дивата природа – „Какво представляват климатичните промени“
- Миля Димитрова – експерт околна среда и правни въпроси- „Възможности за надграждане на Споразумението на кметовете за климат и енергия ЕВРОПА“

- Ася Добруджалиева, председател на Управителния съвет на Асоциацията на еколозите от общините в България – „Устойчива общинска политика и работа с местно управление“
- Експерти от Община Габрово
- Юлия Симеонова - Национален секретар, КНСБ – „Въвеждане на „зелени“ клаузи като ключов аспект на социалния диалог“
- Юлиян Попов – съветник на Европейската енергийна фондация, Лондон – „Зелената сделка, предизвикателства и пътища пред българската икономика“